

अन्वाधीयमान (anv-ādhiyamāna) *adj.* which is being added with fuel अग्नीनन्वाधीयमानान् यजमान उपतिष्ठते BhārSS. iv.1.11; अग्निहर्व्यवाडिह तानावहुतु पौर्णमासं हविरिदमेषां मय्यामावास्यं हविरिदमेषां मयीति यथालिङ्गमाहवनीयेऽन्वाधीयमाने जपति ĀpaSS. iv.1.8; यजमानोऽग्निं गृह्णामि सुरथं वसून् ... इति त्रीनाहवनीयेऽन्वाधीयमाने जपति VaiḥhāSS.3.2.

अन्वाधेय (anv-ādheya) *n.* 1 property presented after marriage to wife by husband or that to daughter by father or relatives पैतृकं क्रीतमाधेयमन्वाधेयं प्रतिग्रहम् VāsiDS. 16.16; शुल्कमन्वाधेयमन्यद् वा बन्धुभिर्दत्तं बान्धवा हरेयुः। इति स्त्रीधनकल्पः ArthŚā. ii.16.7 (3.2); अन्वाधेयं च यद्दत्तं पत्या प्रीतेन चैव यत्। पत्यौ जीवति वृतायाः प्रजायास्तद्धनं भवेत् ManuSm. 9.195; BālamBha. ii.265.4 (on 2.145); विवाहात्परतो यत्तु लब्धं भर्तुकुलात्स्त्रिया। अन्वाधेयं तदुक्तं तु लब्धं बन्धुकुलात्तथा KātySm. 899; SmṛtiCan. iv. 660.5; ManvaVi. 1215.25 (on 9.195); DīpKa. 58.28 (on 2.144); BālamBha. ii.266.14 (on 2.148); 2 the word *anvādheya* विवाहात्परत इत्यनेनान्वाधेयपदस्थानुशब्दार्थो विवृतः Smṛti-Can. iv. 660.8; विवाहात्परतो लब्धस्यान्वाधेयपदोपात्तत्वात् BālamBha. ii.263.24 (on 2.145)

अन्वाधेयक (anvādheya-ka) *n.* property presented after marriage to wife by husband or to daughter by father or the relatives पितृमातृसुतभ्रातृदत्तमध्यग्न्यापागतमाधिवेदनिकं बन्धुदत्तं शुल्कमन्वाधेयकमिति स्त्रीधनम् ViṣṇuSm. 17.18; YājñāSm. 2.144; AgniP.255.31; Aparā. 753.6 (on 2.144); VīraMi. 620.21 (on 2.144); VīraMi. (Vyavahāra.) 542.3; अन्वाधेयकं परिणयनादनु पश्चादाहितं दत्तम् Mitā. 251. 14 (on 2.144); CaturCin. iii (1). 530.21.

अन्वाधेया (anv-ādheyā) *f.* maternal aunt अथास्यैते संभारा उपकल्पता भवन्ति ... द्वौ दासावनुजायै च पुत्रोऽन्वाधेयायै च BaudhSS. ii.205.2; iii.285.12; VādhūSS. iii.69.37.

अन्वाधेयिक (anvādheyi-ka) *n.* property presented after marriage to the wife by husband or to daughter by father or the relatives शुल्कान्वाधेयिकयोः स्वरूपं कात्यायनेनोक्तम् - ... विवाहात् परतो यत्तु लब्धं भर्तुकुलात् स्त्रिया। ... अन्वाधेयं तु तत् SmṛtiCan. iv.652.11.

अन्वाध्य (anv-ādhyā) *m.* (pl.) a type of divine beings अथैते देवा आध्याः साध्या अन्वाध्या मरुतस्तमेतुऽउभये देवमनुष्याः ... संवत्सरं रक्षन्ति ŚatBr. XIII.iv.2.16.

अन्वानयन (anv-ānayana) *n.* act of applying or application, the fourth member of the syllogism निदर्शनेऽनुमेयसामान्येन सह दृष्टस्य लिङ्गसामान्यस्यानुमेयेऽन्वानयनमनुसंधानम् PadārthaSārṁ. 249.8; प्रतीतस्य लिङ्गसामान्यस्यानुमेये साध्यधर्मिण्यन्वानयनं सद्भावोपदर्शनं येन वचनेन क्रियते तदनुसंधानम् NyāyKa. 249.17.

अन्वानश् (anv-ānaś-) *I.P.* to bring to or pervade with (enjoyment) यदा ते मर्तो अनु भोगमानुडादिद्रुसिष्ठ ओषधीरजीगः VājaS. 29.18 (Uvata अनुआनद् अनुव्याप्नोत्)

अन्वानी (anv-āni-) *I.U.* 1A to bring after B to supply, to procure C to bring (under control) D to bring to, to fetch 2A to take towards B to take up, to carry 3 to consolidate 4 to bring after 5 to solicit 1A to bring after सोऽस्यै वाच एकमक्षरमविच्छिद्य वाणिगिति व्यसृजत ... तदेतन्मण्डलमभवत्। तदन्वानैत् JaimiBr. 3.350; 1B to supply, to procure यद्यत्रीयाद्वाना अस्मा अन्वावपेयुः सक्तूनस्मा अन्वावपेयुर्धृतमस्मा अन्वानयेयुः ĀpaSS. x.16.13=BhārSS. x.10.8; 1C to bring (under control) संधिं वा तेन कृत्वा ...। हत्वा चास्य चमूं कृत्स्नां वशमन्वानयामहे MahāBhā. iv.29.12; 1D to bring to, to fetch रथमन्वानयत्समै MahāBhā. vii.122.43; 2A to take towards तं ब्रह्मादायो उत्तरतसिष्ठन्नग्निमन्वानयत्युदग्रे ... इति BaudhSS. i.194.13; 2B to take up स यद्यहैनं करिष्यन् भवति नैनमन्वानयते BaudhSS. ii.155.13; 3 bring together मुक्तमुष्टिषु संग्रामे किं रणेन करिष्यसि। क्रोशमात्रमतिक्रम्य बलमन्वानयामहे MahāBhā. iv. App. 1.52 (48); 4 to take or lead around, cf. **अन्वानीय2B**; 5 to solicit, cf. **अन्वानीय3**.

अन्वानीय (anvāni-ya) *ger.* 1 having brought or kept after प्रचरणकाल उद्धृत्य ... जुहामुपस्तीर्याधायाशयमन्वानीयाभिघार्योपांशु प्रचरति ĀpaSS. vi.29.22; 2A having brought near पूर्वमपरस्मान् मथित्वा प्रणयेद् यदि त्वरेत तत एव प्राञ्चमुद्धृत्य दक्षिणाग्निमन्वानीय सायंप्रातर्जुहुयात् MānSS. 99.2; 99.16; 2B having taken or led around वृषवत्सतरीमग्निं प्रदक्षिणमन्वानीयाग्नेः पूर्वतस्तपलोहेन दक्षिण ऊरौ ... विसृजेत् प्राञ्चम् BālamBha. i.587.20 (on 1.252); 3 having solicited व्यसनैः क्लिश्यमानं हि यो मित्रं नाभिपद्यते। अनुनीय (v.1.अन्वानीय)

यथाशक्ति तं नृशंसं विदुर्बुधाः MahāBhā. v.91.10.

अन्वानु (anv-ānu-) *II.P.* to sound through or towards यः पूर्वोरन्वानु-नोनधीति। बृहस्पतिः सः RV. x.68.12.

अन्वानोदितसकलकर्मन् (anvānodita-sakalakarman) *adj.* who has kept aside all the activities कलौ नास्त्येव ... गतिरन्यथा। इति तदनु ... तन्मन्वानोऽन्वानोदितसकलकर्मा हरिनाममात्रशरणः शरणमपि विस्मृतवानस्मि CaitaCa. 23.2 (1)

अन्वान्त्र (ánv-āntra) *adj.* [P.vi.2.2] being in the entrails or intestines, Viśva.

अन्वान्त्र्य (ánv-āntrya) (also ánv-āntryā, Viśva.) *adj.* [P.iv.3.55; vi.1.185] along or being in the entrails अन्वान्त्र्यं शीर्षण्यं प्रथमो (v.1.अन्वान्त्र्यं शीर्षण्यं प्रथमो Viśva. Ed.) पाठ्यं क्रिमिम् (v.1.क्रिमीन्)। ... वचंसा जम्भयामसि AV.ii.31.4 (but Sāy. 'तित् स्वरितम्' इत्युभयत्र स्वरितत्वम्); AV.(P.) ii.15.4; अन्वान्त्र्यम् ... स्यावसाविति यकारान्तः संयोगः APrāti. 174.

अन्वाप् (anv-āp-) *V.P.* Ai to attain, to reach य एवं वेदाथ यत्सव्येन पद्मा समगृभ्णात्तन्माध्यंदिनं सवनमभवत्तद्विस्त्रं सत तद्विस्त्रं सत नान्वाप्नोत् AitBr. 13.3 (359); तुमतिस्त्रुज्यानुलिप्समानो नानुलभेत् नान्वाप्नुयादेव ह स यज्ञं नान्वाप्नोति ŚatBr. (K.) IV. ii.1.26; IV. v.4.11; Aii to obtain, to get यदाश्रयमर्जुनो देवदेवम् ... त्र्यम्बकं तोष्य युद्धे। अवाप (v.1.अन्वाप) तत्पाशुपतं महास्त्रं तदा नाशंसे विजयाय MahāBhā. i.1.109; B to bring forth यदा ते मर्तो भोगमन्वापदथ प्रसितुतम ओषधीरगारीः Nir. 6.8 (114.17)

अन्वाप् (anv-āp) *gr.* the word or form *anvāp* (possessed by water all around) अयमपीतरोऽनूप एतस्मादेव। अनूप्यत उदकेन। अपि वाच्चाविति स्यात् Nir. 2.22 (55.5)

अन्वापदीन (anvāpadīna) *m.* name of a prince, PW.

अन्वाप्तुम् (anv-āptum) *inf.* to obtain, to get स त्वं वै हे गौतम तीर्थेन न्यायेन शास्त्रविहितेन विद्याम् ... इच्छ अन्वाप्तुम् BrĀraUBh. (Śān.) 766.6 (on vi.2.7)

अन्वाप्याय (anv-āpyāy-) *I.A.* [DhātuPā. 1.517; cf. Viśva.; better अन्वाप्ये] to swell, to increase स भूर्भुव इत्येतैस्त्रि-भिरक्षुरैर्गार्हपत्यमादधाति ... यत्सर्वैरादध्यात्ते एव द्वे इतराणि त्रीण्यन्वाप्यायन्ते ŚatBr. (K.) I. i.4.14.

अन्वाप्यै (anv-āpyai-) *I.A.* [DhātuPā. 1.1013] A to swell, to increase ध्रुवामाप्यायमानां युज्ञोऽन्वाप्यायते TaiS. I.vii.5.1; अमुमेवाप्यायमानमन्वाप्यायते वैसीयान्भवति MaiS. ii.2.7 (ii.21.14); B (caus.) to make (one) wax अमुमेवैनमाप्यायमानमन्वाप्याययति TaiS. II.iii.5.3.

अन्वाप्नी (anv-āpni-) *IX.P.* to propitiate प्राणा वै प्रयाजाः। प्राणानेव तत्रयजति। तत्रयजाणां प्रयाजत्वम्। ताननुयाजैरन्वाप्नीणाति KapiKaS. 41.7 (243.22)

अन्वाफण् (anv-āphan-) *I.P.* to go or run quickly, to run along क्रतुं दधिक्रा अनु संतवीत्वत्प्रथामङ्कस्यन्वापनीफणत् RV. iv.40.4; VājaS. 9.14; ŚatBr.V.i.5.19.

अन्वाब्रू (anv-ābrū-) *II.P.* to relate, to repeat स होवाचाषाढ आमारुणे यत् सहैव ब्रह्मचर्यमचराव सहान्वाब्रवीवहि JaimiBr. 1.271.

अन्वाभक्त (anv-ābhakta) *adj.* [f. -ā] A entitled to take a share after or with another यस्मिन्त्रिन्ने वरुणो मित्रो अर्यमा देवा ओकांसि चक्रिर इत्यत्र देवता अन्वाभक्ताः KauṣiBr. 15.2 (66.14); सर्वत्रैव स्विष्टकृदन्वाभक्तः ŚatBr. I.vii.3.7; II.iv.3.9; ŚatBr. (K.) I.iii.2.9; II.vii.1.6; स यदमन्ये जुहोति सर्वत्र हुवाग्निरन्वाभक्तः ŚatBr. II.iv.2.12; ŚatBr. (K.) I.iii.3.10; II.v.3.5; विशो विश्वे देवा यत्र वै क्षत्रमुज्जयत्यन्वाभक्ता वै तत्र विट् ŚatBr. II.iv.3.6; ŚatBr. (K.) I.iii.2.6; तदभितः साच्योऽन्वाभक्ता भवन्त्यराजानः ... एतस्यै गृह्णीयात्तदेव छन्दांस्यन्वाभजेत् ŚatBr. III.iv.1.8; ŚatBr. (K.) IV. iv.1.7; तदेव होतृका अन्वाभक्ताः ŚatBr. XIII. v.4.24 = XIII. vii.1.13; XIII. vi.2.18; य उ एवैतामग्नेश्वोषस-श्वान्वाभक्तिं वेद यत्र कामयतेऽन्वाभक्त इह स्यामित्यन्वाभक्तस्तत्र भवति JaimiBr. 1.210; 3.385; B caused or made to take a share तेनो ह पशवोऽन्वाभक्ता युन्मनुष्यान्नु पशुवः ŚatBr. II.iii.1.20; C accompanied स मन्त्रेणैवान्वाभक्तो विदितुतेऽअसैव भ्रातृव्यानपहनानीति ŚaunakaU. 2.1.

अन्वाभक्ति (anv-ābhakti) *f.* act of taking a share य उ एवैतामग्ने-श्वोषसश्वान्वाभक्तिं वेद यत्र कामयतेऽन्वाभक्त इह स्यामित्यन्वाभक्तस्तत्र भवति JaimiBr. 1.210.

अन्वाभञ्ज (anv-ābhaj-) *I.U.* A to cause-to take a share after or with another, to assign or give as a share यौ आभञ्जो मरुतो ये त्वानहन्वृत्र-मदधुस्तुभ्यमोजः RV. iii.47.3; सदस्यानेवान्वाभञ्जति वासुसोपं नहति सर्वदेवृत्यं